

OKUL ÇALGILARI (BLOKFLÜT) DERSLERİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRME

Dr. Özge GENÇEL ATAMAN, Balıkesir Üniversitesi

1. Giriş

Bilimsel olarak incelenmesine 19. yüzyılda başlanan tutum, Latince olan kökeninde “harekete hazır” anlamına gelmektedir (Arkonaç, 2001). Tutum, bireyin duygu, inanç ve değerlerine dayanan çok yönlü psikolojik bir durumdur (Phillips, 2003). Thurstone (1931) tutumu, psikolojik bir objeye yönelen olumlu ya da olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelemesi olarak tanımlamaktadır (Tavşancıl, 2006). Smith (1968)’in tanımına göre ise tutum, “bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir” (Kağıtçıbaşı, 2008; Tavşancıl, 2006).

Tutumlar bireyin zihninde bulunarak birçok düşünce ve davranışa temel oluşturmaktadır (Phillips, 2003). Bu nedenle tutum, bireye aittir ve bireyin bir nesneye ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarına bir bütünlük ve bir tutarlılık getirir. Bir bireyin tutumları gözle görünemez ancak, bireyin davranışlarına bakılarak bir objeye ilişkin tutumu hakkında fikir sahibi olunabilir (Tavşancıl, 2006). Bireyin karşısındaki bireye, objeye veya nesneye yönelik tutumu, karşısındakine biçtiği değere ve ilgiye göre yönlenmektedir. Birey değerli bulduğuna karşı kabul edici, değersiz bulduğuna karşı reddedici, ilgili bulduğuna karşı olumlu, ilgisiz bulduğuna karşı ise olumsuz bir tutum sergileme eğilimindedir (Çetin, 2006).

Tutumlar müzik eğitiminde farklı değişkenlerle birlikte ele alınmakta ve özellikle müziksel gelişim ve başarı gibi değişkenlerle ilişkilendirilerek incelenmektedir (Özmenteş, 2009). Müzik eğitimindeki tutumları inceleyen tüm çalışmalar “müzik, öğrencilere ne hissettirir?” sorusuna dayanmaktadır (Phillips, 2003). Bu araştırmalarla elde edilen birikimler, müzik eğitimi alanında öğrencilerin tutumlarının müzik eğitimi sürecindeki dolaylı ya da doğrudan etkilerini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarının geliştirilmesi gerektiğini, aksi takdirde olumsuz tutumların bir müzik eğitimi programını hızla ve derinden hasara uğratabileceğini belirten Mullins (1984), tutumların müzik eğitimindeki yerini önemle vurgulamıştır (Özmenteş, 2009).

Müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birini çalgı eğitimi oluşturmaktadır ve müzik eğitiminde belirlenen amaca, kullanılacak bir çalgı yardımıyla daha kolay ve daha sağlıklı ulaşıldığı bir gerçektir (Aydoğan ve İlik, 2007).

Çalgı çalma, insanın bir müzik aletini kullanması yoluyla müzikle insanı buluşturan ve tanıştıran, insanın kendisiyle özdeşleşip bütünleşmesine kaynaklık eden, ona duygularını ifade edebilme fırsatı tanıyan, onu toplumsal olmaya yönlendiren, çalgı eğitiminin, müzik eğitiminin dolayısıyla müzik sanatının önemli bir uğraş biçimidir (Uslu, 1996 ve Gençel Ataman, 2010).

Müzik eğitiminin en önemli boyutlarında biri çalgı eğitimi olduğuna göre, çalgı eğitime yönelik tutumlar da müzik eğitimindeki tutumların içinde büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştirme süreci Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları çatısı altında gerçekleştirilmektedir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların öncelikli amacı, ilk ve orta dereceli okullara müzik öğretmeni yetiştirmektir (Gençel Ataman, 2010). Bir müzik öğretmeni, müzik öğretmenliği alanında iyi yetişmiş, en az bir çalgıyı iyi düzeyde çalabilen ve eğitim müziğinde kullanılan okul çalgılarını da öğrencilerine öğretecek düzeyde bilen vasıflara sahip olmalıdır (Tufan ve Güdek, 2009).

1970’li yıllarda müzik eğitimimize giren ve Milli Eğitim Bakanlığı Genel Kurulunca ilk öğretmen okullarında eğitime önem verilmesi gerektiği kabul edilen blokflüt, günümüz temel müzik eğitiminde de yaygın olarak kullanılan çalgılardan biridir (Akgül Barış ve Ece, 2007). Kocabaş (1995)’a göre blokflüt, toplu ve bireysel olarak öğrenmeye elverişli olması ve dilin önde vurmasını sağlayarak konuşma kusurlarının düzeltilmesine olanak sağlaması açısından temel müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Temel müzik eğitiminde kullanılan blokflüt, öğrencilerin vücut koordinasyonunu geliştirme, müzik bilgilerini zenginleştirme ve öğrencilerin müzik beğenilerini yüksek bir düzeye çıkararak onları sosyal bir birey haline getirme açısından da büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, temel müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan blokflüt yoluyla, ulusal ve evrensel düzeydeki müzik yapıtlarının gelişim çağındaki öğrencilere tanıtılması ve öğrencilerin müzik kültür yaşantılarının ilk temellerinin atılması sağlanmaktadır (Acar, 2009)

Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Lisans Programlarının 1., 2. ve 3. yarıyıllarında yer alan Okul Çalgıları dersleri, Okul Çalgıları-I, II, III adı altında okutulmaktadır. Bu derslerin amacı; müzik öğretmeni adaylara çalgıların genel müzik eğitimi içerisinde nasıl kullanılması gerektiğini ve teknik özelliklerini öğretmek ayrıca okul çalgı müziği literatürünü öğrenme ve öğretme tekniklerini kazandırmaktır (Akgül Barış, 2007).

Yükseköğretim Kurumu’nun belirttiği çerçeve programa ve ders tanımlarına göre Okul Çalgıları dersleri, gitar, bağlama ve blokflüt gibi çalgıların öğretimini kapsamaktadır. Okul Çalgıları (Gitar-Bağlama-Blokflüt) dersleri, müzik öğretmenliği mesleğinin gereklerini yerine getireceği düşünülen bu çalgıların genel müzik eğitiminde nasıl kullanılması gerektiğinin, teknik özelliklerinin ve literatürlerinin müzik öğretmeni adaylara kazandırılmasına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adayların okul çalgıları derslerinde öğretilen çalgılardan biri olan blokflüte yönelik tutumları, müzik öğretmeni adayların blokflütü mesleki yaşantılarında etkili, verimli ve istekli kullanabilmeleri açısından önem taşımaktadır.

1.1. Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerindeki başarılarını etkileyen tutumların ölçülmesinde araç olarak kullanılabilecek bir tutum ölçeği geliştirmektir.

Ülkemizde eğitim alanında kullanılabilecek tutum ölçeklerinin geliştirilmesine karşın müzik eğitimi alanında geliştirilmiş tutum ölçekleri günümüzde sayıca azlığını korumaktadır. Literatür taraması sonucu, ülkemizde “Okul Çalgıları” (Blokflüt) derslerine yönelik olarak geliştirilmiş bir tutum ölçeği-ne rastlanılmamıştır. Bu araştırma alandaki bu açığı kısmen kapatması açısından önemli sayılmaktadır.

1.2. Varsayımlar

Araştırma, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının “Okul Çalgıları (Blokflüt) Dersleri Yönelik Tutum Ölçeği”ndeki maddeleri gerçek duygu ve düşüncelerini yansıtabilecek şekilde cevapladıkları sayıtlısına dayanmaktadır.

1.3. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylar ve Okul Çalgıları (Blokflüt) dersleri ile sınırlıdır.

2. Yöntem

2.1. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada tutum ölçekleri içinde en yaygın olan Likert tipi tutum ölçeği model alınmıştır.

Ölçekteki maddelerin oluşturulması amacıyla, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmek-
te olan 40 müzik öğretmeni adayına “Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine İlişkin Düşünceleriniz”
konulu bir kompozisyon yazdırılmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının yazdıkları kompozisyonlara
içerik analizi uygulanarak tutum ile ilgili olduğu düşünülen görüşler belirlenmiştir. Bu kompozis-
yonların yanında literatür taraması ve önceden geliştirilen tutum ölçeklerinden de yararlanılarak 42
maddelik bir ölçek oluşturulmuştur. Oluşturulan tutum ölçeğine ölçeğin amacı ve cevaplama şeklini
açıklayan bir yönerge eklenmiş ve yönergenin ardından ölçekteki ifadeler sıralanmıştır. Ölçekteki her
ifade için, “*Tamamen katılıyorum*”, “*Katılıyorum*”, “*Kararsızım*”, “*Katılmıyorum*” ve “*Kesinlikle
katılmıyorum*” olmak üzere 5’li likert kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama aşamasına geçilmeden
önce oluşturulan ölçek uzman kişiler tarafından incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda ölçekteki
madde sayısı 42’den 38’e düşürülmüştür.

Oluşturulan tutum ölçeğinin son şekli, “ölçekteki madde sayısının 5 katı” (Tavşancıl, 2002, s.142)
görüşüne uygun olarak Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi ve Adnan Menderes Üni-
versitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, 1.,
2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan toplam 192 müzik öğretmeni adayına uygulanmıştır.

2.2. Verilerin Analizi

“Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği” nin analizinde SPSS 13.0 programı kullanılarak sırasıyla madde analizi ve faktör analizinden yararlanılmıştır.

Madde-Test Korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, 0,70–1,00 arasında olması yüksek, 0,70–0,30 arasında olması orta, 0,30–0,00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2008, s.32). Bu nedenle, 38 maddeden oluşan ölçeğe uygulanan madde analizine göre, madde-test korelasyon katsayısı 0,30’un altında olan 12., 13. ve 34. maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

Madde analizi sonrası ölçekle elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için yapılan ön analizler sonucunda, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) (Örnekleme Oluşturma Uygunluğu Ölçümü) değeri 0,918 ve Barlett testi (Bartlett Bütünlük Testi) sonucu anlamlı ($p=0,000$) bulunmuştur. Bulunan bu değerler, faktör oluşturabilmek için KMO’nun 0,60’dan yüksek çıkması beklendiğinden, verilerin faktör analizine uygunluğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. (Büyüköztürk, 2008). Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiği Barlett testi ile test edilmektedir. Barlett testi sonucu ne kadar yüksek ise, manidar olma olasılığı da o kadar yüksektir (Tavşancıl, 2006).

Uygulamada az sayıda madde için faktör yük değeri sınırı 0,30’a kadar indirilebilir ancak faktör yük değerinin 0,45 ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüdür (Büyüköztürk, 2008). Bu nedenle analiz sırasında faktör yük değeri sınırı 0,45 olarak düşünülmüştür. Ancak ölçekte 0,45 değerinin altında madde bulunmaması nedeniyle ölçekten madde atılması gerekli görülmemiştir.

Ölçeğin tek ya da çok faktörlü olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. 38 madde ile faktör analizine başlanmış ve ilk analiz sonucu toplam 6 faktör elde edilmiştir. İlk analizde bulunan 6 faktör toplam varyansın % 66,262’sini açıklamıştır.

“Bir maddenin faktörlerdeki en yüksek yük değeri ile bu değerden sonra en yüksek olan yük değeri arasındaki farkın olabildiğince yüksek olması beklenir. Yüksek iki yük değeri arasındaki farkın en az 0,10 olması önerilir. Çok faktörlü bir yapıda, birden çok faktörde yüksek yük değeri veren madde binişik bir madde olarak tanımlanır ve ölçekten çıkarılması düşünülebilir” (Büyüköztürk, 2008). Ölçeğin faktör analizi sırasında *Dönüşümlü Faktör Yükleri* sonuçlarına göre 5., 6., 11., 15., 17., 21., 24., 25., 29., ve 33. maddelerin yüksek iki yük değerleri arasındaki farkın 0,10’dan az olduğu belirlenmiş ve bu 10 maddenin de ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir.

“Madde analizinde bir başka uygulama da, ölçekten alınan toplam puanlara göre, grubu en yüksek puandan en düşük puana doğru sıralandığında uç grupların (üst grup- alt grup) her bir maddeye verdikleri puan ortalamalarının karşılaştırılmasıdır.” (Tavşancıl, 2006). Madde toplam puanlarına göre oluşturulan alt % 27 ve üst % 27’lik grupların madde ortalama puanları arasındaki farklar *Bağımsız Gruplarda T-Testi* kullanılarak sınanmaktadır. Gruplar arasında istendik yönde gözlenen farkların anlamlı çıkması ($p<0,001$) ölçeğin iç tutarlılığının bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2008). Bu bağlamda, 25 maddeden oluşan nihai ölçeğin ayırt edicilik güçlerine ilişkin alt ve üst gruplar arasında yapılan t-testi sonuçlarına göre (Tablo 3, 4, 5, 6 ve 7), bütün maddeler 0,001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu anlamlılık, maddelerin müzik öğretmeni adaylarının Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine yönelik tutumlarını ayırt ettiği şeklinde düşünülebilir.

Madde ve Faktör analizleri sonucu toplam 13 maddenin ölçekten çıkarılmasıyla 25 maddeden oluşan nihai ölçeğin faktör sayısı 6’dan 5’e inmiştir (Tablo 3, 4, 5, 6 ve 7) ve nihai ölçekte bulunan 5 faktör toplam varyansın % 66,166’sını açıklamaktadır.

3. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, ön deneme formuna uygulanan madde analizi ve faktör analizi sonucunda 13 maddenin çıkarılması ile oluşturulan ölçeğe ilişkin bulgular tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Kaiser-Meyer-Olkin Testi (KMO) ve Bartlett Testi (Bartlett’s Test) Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Testi (KMO) (Örnekleme Oluşturma Uygunluğu Ölçümü)	0,883
Bartlett Testi (Bartlett’s Test) (Bartlett Bütünlük Testi)	Ki Kare 2804,282 p 0,000

Faktör analizleri sonucunda Kaiser-Meyer-Olkin Testi (KMO) (Örnekleme Oluşturma Uygunluğu Ölçümü) değeri 0,883’e düşmüş ve Bartlett Testi (Bartlett’s Test) (Bartlett Bütünlük Testi) sonucu ($p=0,000$) anlamlı bulunmuştur. KMO değerinin 0,60’dan yüksek ve Bartlett Testi’nin anlamlı bulunması, verilerin faktör analizine uygunluğunu ve çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini göstermektedir.

Tablo 2. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Güvenirlik Katsayısı (Alpha) Değeri

n	Madde Sayısı	Güvenirlik Katsayısı (Alpha) Değeri
192	25	0,918

Geliştirilen ölçeğin son şeklinin güvenirlik katsayısı (Alpha) değerinin 0,918 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulunan güvenirlik katsayısı 1’e yakın bir değer olduğundan oldukça güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir (Tavşancıl, 2006). Psikolojik bir test için hesaplanan güvenirlik katsayısının 0,70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenirliği için genel olarak yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2008).

Tablo 3, 4, 5, 6 ve 7’de her faktör ayrı ayrı tablolaştırılarak incelenmiştir.

Tablo 3. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Birinci Faktörüne (Sevgi) Ait Bulgular ve Yorumlar

Madde ve Faktörler	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Öncesi Faktör Yüklü	Döndürme Sonrası Faktör Yüklü	Madde Toplam Korelasyonu	t	p
1. FAKTÖR (SEVGİ)								
Öz Değer: 8,620 Açıkladığı Varyans: 34,479 Alpha Değeri: 0,915								
1- Okul Çalgıları (Blokflüt) dersleri en çok sevdiğim dersler arasındadır.	3,32	1,26	0,800	0,758	0,836	0,696	11,268	0,000
2- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerini dört gözle beklerim.	3,05	1,23	0,786	0,706	0,851	0,641	9,451	0,000
4- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinin diğer derslere göre daha zevkli olduğunu düşünüyorum.	3,41	1,24	0,682	0,681	0,789	0,613	9,866	0,000
7- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinin haftalık ders saatleri arttırılırsa memnun olurum.	2,88	1,20	0,634	0,559	0,793	0,489	6,670	0,000
8- Okul Çalgıları (Blokflüt) dersleri ile ilgili etkinliklere katılmaktan zevk alırım.	3,33	1,29	0,741	0,749	0,798	0,687	11,697	0,000
9- Arkadaşlarımla Okul Çalgıları-I (Blokflüt) dersine yönelik toplu çalışmalar yaparım.	2,85	1,32	0,632	0,588	0,746	0,519	8,264	0,000
20- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	3,40	1,38	0,691	0,793	0,546	0,747	13,791	0,000
26- Blokflüt ile ilgili elime geçen her yayını okumak isterim.	2,72	1,24	0,603	0,570	0,597	0,512	7,097	0,000

***p=0,000<0,001**

1. Faktör toplam varyansın % 34,479'unu oluşturmaktadır. 1. Faktör'de yer alan 8 tutum maddesinin faktör yükleri 2,72 ile 3,41 arasında değişim göstermektedir. 1. Faktörde yer alan tutum maddeleri incelendiğinde, bu maddelerin Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine yönelik sevgi boyutunu ölçtükleri görülmüş ve 1. Faktör "Sevgi" olarak isimlendirilmiştir. Faktöre ait Alpha güvenirlik katsayısı değerinin 0,915 olduğu görülmektedir. Bu değer 1'e yakın bir değer olması da faktörün yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Diğer bir yandan maddelerdeki "t" değerlerinin anlamlı oldukları göze çarpmaktadır.

Tablo 4. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin İkinci Faktörüne (Başarı) Ait Bulgular ve Yorumlar

Madde ve Faktörler	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Öncesi Faktör Yüklü	Döndürme Sonrası Faktör Yüklü	Madde Toplam Korelasyonu	t	p
2. FAKTÖR (BAŞARI) Öz Değer: 3,225 <i>Açıkladığı Varyans:</i> 12,898 <i>Alpha Değeri:</i> 0,851								
10- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine yeterince çalışsam da başarılı olamam.	4,16	1,17	0,624	0,449	0,654	0,401	6,169	0,000
16- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinde öğretilen bilgiler bana zor gelir.	4,13	1,07	0,658	0,576	0,623	0,437	5,760	0,000
18- Kendimi Okul Çalgıları-I (Blokflüt) derslerinde yetersiz bulurum.	3,92	1,14	0,728	0,632	0,789	0,500	7,906	0,000
22- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinin sınavlarından çekimirim.	3,77	1,20	0,688	0,551	0,779	0,519	9,333	0,000
23- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinin sınavlarının zor olduğunu düşünüyorum.	3,85	1,16	0,680	0,507	0,796	0,474	8,759	0,000
38- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinde <i>bireysel olarak</i> blokflüt çalmak beni huzursuz eder.	3,40	1,33	0,635	0,620	0,561	0,585	8,882	0,000

***p=0,000<0,001**

2. Faktör toplam varyansın % 12,898’ini oluşturmaktadır. 2. Faktör’de yer alan 6 tutum maddesi- nin faktör yükleri 3,40 ile 4,16 arasında değişim göstermektedir. 2. Faktörde yer alan tutum maddelerinin içerik açısından ders ile ilgili başarıyı yansıttıkları düşünülmüş ve 2. Faktör “Başarı” olarak isimlendirilmiştir. Faktöre ait Alpha güvenilirlik katsayısı değerinin 0,851 olduğu ve maddelerdeki “t” değerlerinin anlamlı oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 5’ göre, 3. Faktör toplam varyansın % 9,921’ini oluşturmaktadır. 3. Faktör’de yer alan 5 tutum maddesinin faktör yükleri 3,15 ile 3,80 arasında dağılım göstermektedir. 3. Faktör “Bilgi” olarak isimlendirilmiştir. Faktöre ait Alpha güvenirlik katsayısı değerinin 0,847 olduğu ve maddelerdeki “t” değerlerinin anlamlı oldukları görülmektedir.

Tablo 5. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Üçüncü Faktörüne (Bilgi-Kazanım) Ait Bulgular ve Yorumlar

Madde ve Faktörler	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Öncesi Faktör Yüklü	Döndürme Sonrası Faktör Yüklü	Madde Toplam Korelasyonu	t	p
3. FAKTÖR (BİLGİ)								
Öz Değer: 2,480 Açıkladığı Varyans: 9,921 Alpha Değeri: 0,847								
27- Blokflütün yapısal özellikleri ile ilgili yeterince bilgi sahibi olduğuma inanıyorum.	3,39	1,09	0,573	0,546	0,673	0,428	7,043	0,000
28- Blokflüt ailesi hakkında yeterince bilgi sahibi olduğuma inanıyorum.	3,15	1,07	0,589	0,625	0,732	0,394	6,101	0,000
30- Blokflüt çalmada gerekli olan duruş ve tutuş pozisyonları hakkında yeterince bilgi sahibi olduğuma inanıyorum.	3,63	1,13	0,711	0,561	0,801	0,497	6,133	0,000
31- Blokflüt çalmada gerekli olan diyafram nefesinin kullanımı konusunda yeterince bilgi sahibi olduğuma inanıyorum.	3,80	1,08	0,609	0,574	0,757	0,360	5,664	0,000
32- Blokflüt çalma teknikleri ile ilgili yeterince bilgi sahibi olduğuma inanıyorum.	3,67	1,06	0,745	0,588	0,825	0,487	6,790	0,000

***p=0,000<0,001**

Tablo 6. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Dördüncü Faktörüne (İlgi-Zevk) Ait Bulgular ve Yorumlar

Madde ve Faktörler	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Öncesi Faktör Yüklü	Döndürme Sonrası Faktör Yüklü	Madde Toplam Korelasyonu	t	p
4. FAKTÖR (İLGİ-ZEVK)								
Öz Değer: 1,193 Açıkladığı Varyans: 4,772 Alpha Değeri: 0,784								
3- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine çalışmaktan hiç zevk almam.	3,47	1,24	0,591	0,642	0,618	0,588	9,269	0,000
14- Okul Çalgıları (Blok flüt) derslerinde zaman geçmek bilmez.	3,52	1,23	0,628	0,698	0,619	0,653	11,657	0,000
19- Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerinde ilgimi tamamen derse veremem.	3,66	1,22	0,577	0,655	0,554	0,606	10,507	0,000
35- Blokflütün müzik eğitimi açısından kullanışlı bir çalgı olduğunu düşünmem.	3,59	1,19	0,672	0,424	0,743	0,376	5,625	0,000

***p=0,000<0,001**

Tablo 6 incelendiğinde, 4. Faktör’ün toplam varyansın % 4,772’sini oluşturduğu anlaşılmaktadır. 4. Faktör’de yer alan 4 tutum maddesinin faktör yükleri 3,47 ile 3,66 arasında dağılım göstermektedir. Faktörde bulunan madde içerikleri incelendiğinde 4. Faktör’ün “İlgi-Zevk” olarak isimlendirilmesi uygun görülmüştür. Faktöre ait Alpha güvenirlik katsayısı değerinin 0,784 olduğu ve maddelerdeki “t” değerlerinin anlamlı oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 7. Okul Çalgıları (Blokflüt) Derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Beşinci Faktörüne (Değer) Ait Bulgular ve Yorumlar

Madde ve Faktörler	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Öncesi Faktör Yüklü	Döndürme Sonrası Faktör Yüklü	Madde Toplam Korelasyonu	t	p
5. FAKTÖR (DEĞER)								
Öz Değer: 1,024 Açıkladığı Varyans: 4,096 Alpha Değeri: 0,690								
36- Mesleki yaşamımda blokflütü mümkün olduğunca az kullanmayı isterim.	3,31	1,29	0,635	0,686	0,500	0,642	9,457	0,000
37- Mesleki yaşamımda blokflütü yerine başka bir çalgıyı öğretmeyi isterim.	2,80	1,25	0,627	0,554	0,712	0,408	5,073	0,000

***p=0,000<0,001**

Tablo 7’ye bakıldığında, 5. Faktör’ün toplam varyansın % 4,096’sını oluşturduğu görülmektedir. 5. Faktör’de yer alan 2 tutum maddesinin faktör yükleri 2,80 ve 3,31’dir. Faktörde bulunan madde içeriklerine bakıldığında 5. Faktör’ün “Değer” olarak isimlendirilmesi uygun görülmüştür. Faktöre ait Alpha güvenirlik katsayısı değerinin 0,690 olduğu ve maddelerdeki “t” değerlerinin anlamlı oldukları göze çarpmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma ile, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğrenim görmekte olan müzik öğretmenleri adaylarının Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerindeki başarılarını etkileyen tutumların ölçülmesinde araç olarak kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirliğini ölçmek amacıyla yapılan analiz sonuçları, hazırlanan ölçeğin, müzik öğretmenleri adaylarının Okul Çalgıları (Blokflüt) derslerine karşı tutumlarını ölçmeye uygun olduğunu göstermektedir.

38 maddeden oluşan ön deneme formunun uygulanmasından sonra yapılan istatistiksel analizler sonucunda madde-test korelasyon katsayısı 0.30’ın altında olan 3 maddenin ve faktör analizi sırasında *Dönüşümlü Faktör Yükleri* arasındaki farkın 0,10’dan az olduğu belirlenen 10 maddenin ölçekten çıkarılmasıyla 12 olumlu 13 olumsuz olmak üzere toplam 25 maddeden oluşan bir tutum ölçeği elde edilmiştir. Elde edilen ölçeğin Alpha güvenirlik katsayısı 0,918 olarak bulunmuştur. Bu maddelerin Okul Çalgıları (Blokflüt) dersleri ile ilgili 5 boyutu (*Sevgi, Başarı, Bilgi, İlgi-Zevk, Değer*) yansıttığı görülmüştür.

Müzik öğretmenliği mesleğinin gereklerini yerine getirecek çalgıların öğretiminin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan okul çalgıları derslerinin, tüm müzik eğitimi anabilim dallarında amacına yönelik olarak uygulanmasının müzik öğretmeni adaylara nitelik açısından yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Diğer bir yandan, oluşturulan ölçeğin Okul Çalgıları derslerini yürüten öğretim elemanlarına, bu alanda araştırma yapacak araştırmacılara yol gösterici olacağı umulmaktadır.

Benzer çalışmaların Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'na göre Okul Çalgıları dersleri kapsamında yer alan diğer çalgılara (bağlama, gitar) yönelik olarak da yapılması önerilmektedir.

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ

KAYNAKLAR

- Acar, M. A. (2009). *Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blokflütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akgül Barış, D. (2007). Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitim Uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (2), 1-12.
- Akgül Barış, D. ve Ece, A. S. (2007). *Cumhuriyetten Günümüze Toplumsal Kültürel Değişim Sürecinde Müzik ve Müzik Eğitimi*. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi. (s.1-12) Ankara.
- Arkonaç, S. A. (2001). *Sosyal Psikoloji*. 2. Baskı, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Aydoğan, S. ve İlik, A. (2007). *Blokflüt İle Müzik Eğitimi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
- Gençel Ataman, Ö. (2010). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Bireysel Çalgı (Flüt) Ve Öğretimi Dersine Yönelik Flüt Öğretim Program Tasarısı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2008). *Günümüzde İnsan ve İnsanlar: Sosyal Psikolojiye Giriş*. 11. Basım. İstanbul. Evrim Yayınevi.
- Kocabaş, A. (1995). *İşbirlikli Öğrenmenin Blokflüt Öğretimi ve Öğrenme Stratejileri Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özmenteş, S. ve Özmenteş, G. (2009). **Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkileri**. Kastamonu Eğitim Dergisi 17 (1), 353-360.
- Phillips, S. L. (2003). *Contributing Factors To Music Attitude In Sixth-, Seventh-, And Eighth-Grade Students*. Doktora Tezi. Iowa Üniversitesi.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tufan, E. ve Güdek B. (2008). Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 25-40.
- Uslu, M. (1996). *Türkiye’deki Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde AGSL Müzik Bölümlerinin Önemi*. 1. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu (s. 105–112) Bursa.

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ